WASHINGTON D.C.

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 104. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го ТРАВНЯ 1978 9 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 10, 1978 No. 104. VOL. LXXXV.

ГАРВАРДСЬКА БІБЛІОТЕКА ЗБАГАТИЛАСЯ 12,000 ТОМАМИ УКРАЇНІКИ ІЗ ЗБІРКИ БОГДАНА І НЕОНІЛІ КРАВЦІВ

Кембридж. Сім років тому бібліотека Гарвардського університету нараховувала яких 7,000 томів українських книг і від того часу вона збільшилася чисельно майже втроє. Сьогодні вона збільшилася на дальших приблизно 12,000 томів чисельно, але ніякою цифрою не можна б охопити збільшення її вартости переданою Гарвардові колекцією Богдана і Неонілі Кравцевих — говорила д-р Марія Гросман, бібліотекар для розвитку колекцій Бібліотеки Гарвардського університету, минулої п'ятниці, 5-го травня, приймаючи для Гарвардської бібліотеки одну з найвартісніших збірок книг і документів св. п. Богдана і Неонілі Кравцевих. Передача цього бібліотечного скарбу Кравцевих для Гарварду відбулася під час окремої церемонії-семінара, вже другого з черги, присвяченого світлій пам'яті Богдана Кравцева, довголітнього редактора „Свободи", щодо дня точно у 74-ті роковини його народження та в приявності його родини: вдови пані Неонілі, дочки Марії Дзвенослави з чоловіком д-р Любомиром Явним та дітьми Олею і Ромком, і синів полковника Миколи (Гока) з дочкою Лесею та Юрія з дружиною Оксаною.

Портрет св. п. Богдана Кравцева на програмці пропам'ятного семінара в його честь з нагоди передачі Гарвардові його збірки. Портрет, оригінал якого приміщений в Гарвардській бібліотеці, виконав Мілош Яновський з Гарварду.

У програмі церемонії-семінара, що відбувся в приміщеннях Українського Дослідного Інституту Гарвардського Університету, була в першу чергу доповідь директора Інституту академіка Омеляна Пріцака про „Спадщину Богдана Кравцева", після чого Наталка Пилипюк з департаменту порівняльної літератури Гарварду прочитала кілька поезій із виданої в 1974-му році останньої збірки св. п. Б. Кравцева „Глосарій". Д-р Андрій С. Григорович, голова Департаменту технічної обслуги Бібліотеки Торонтонського університету, дав присвячену пам'яті Б. Кравцева наукову доповідь про

(Закінчення на ст. 4-ій)

Українці вшанують Діфенбейкера Почесним Докторатом УВУ

Оттава (Н. Н.) — Джон Діффенбейкер, бувший прем'єр-міністер Канади й великий приятель українського народу, 19-го травня ц. р. дістане почесний докторат від Українського Вільного Університету з осідком в Мюнхені, Німеччина.

Урочиста церемонія вручення диплому відбудеться в Саскачеванському університеті, в Саскатуні, де від кількох років він виконує функцію канцлера на конвокаціях градуантів. Ректор Саскачеванського університету, д-р Р. Бегг, ставиться прихильно до української культури, науки й освіти. Проф. д-р Володимир Янів, ректор Українського Вільного Університету, і проф. д-р Зеновій Соколюк, про-ректор, вручить цей науковий ступінь у присутності українських професорів і градуантів УВУ з Канади і ЗСА.

Опісля відбудеться бенкет у честь почесного доктора Діффенбейкера. У часі програми відбудеться відслонення погруддя високодостойного гостя, що його виконав маестро Лев Молодожанін з Вінніпегу й яке призначене для Центру Діфенбейкера, в якому будуть приміщені бібліотека й архіви. Цей бенкет спонзорований Саскачеванським Провінційним Комітетом Українців Канади, очолений проф. Зеноном Погорецьким з Саскачеванського університету, та Саскатунським Клюбом Професорів і Підприємців.

За загальні зарядження відповідає Зв'язковий комітет, очолений сенатором д-ром Павлом Юзиком, професором історії в Оттавському університеті. Інші члени цього комітету: проф. Зенон Погорецький (Саскатун); д-р Сергій Радчук, голова Централі КУК (Вінніпег); проф. д-р Петро Гой і проф. д-р Василь Луцьків (Ню Йорк); мгр. Остап Винницький, д-р Ірина Мороз і адвокат Ігор Бардин (Торонто).

Комітет прохає установи, організації, провідні й приватні особи висилати привіти й телеграми на адресу: Prof. Z. Pohorecky, U.C.C., 38 Rawson Crescent, Saskatoon, Sask. S7H 3X3, Canada.

Джон Діффенбейкер заявив, що це буде велика честь для нього. Його заслуги в змаганнях за волю українського й інших поневолених народів і за права людини відомі українцям і широким колам Канади й цілого світу. Ця нагода буде маніфестацією пошани й вдячности українців цьому великому діячеві на політичному, міжнародному й культурному полі.

КАРТЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ МОСКВУ ЩОДО ВІЙСЬКОВОГО ВТРУЧАННЯ В АФРИЦІ

Спокейн, Вашінгтон. — Промовляючи тут минулої п'ятниці, 5-го травня, під час триденної поїздки по західніх стейтах, президент Джіммі Картер перестеріг лідерів Совєтського Союзу, що військове втручання СССР і комуністичної Куби у справи африканських держав, зокрема Етіопії та Анголі, може спричинитися до погіршення відносин між Вашінгтоном і Москвою та негативно вплинути на політику детанту між Заходом і Сходом. У промові на „міському вічу" Президент підкреслив, що в минулому переслав совєтському лідерові Леонідові Брежнєву кілька особистих послань в тій справі, але не сказав, чи одержав на них відповідь.

Обговорюючи справу втручання Совєтського Союзу у справи Африки, головно факт, що в Етіопії та Анголі далі находяться кубинські військові частини та совєтські „дорадники", президент Картер зазначив, що Совєтський Союз зацікавлений постачанням зброї деяким африканським державам, а натомість ЗСА дають Африці економічну допомогу, стараються нав'язати дружні відносини та підтримують принцип пошанування прав людини. Він висловив переконання, що Америка далі матиме перевагу над Совєтським Союзом на терені Африки, бо в СССР існує расизм, звернений проти чорних людей.

Совєтське пресове агентство ТАСС гостро запротестувало проти твердження президента Картера, зявляючи, що антинегритянський расизм існує в ЗСА, а не в Совєтському Союзі.

Як вказують коментатори, пересторога президента Картера відносно втручання СССР і Куби в справи Африки, як теж його заява про совєтський расизм — це найгостріші вислови Президента про політику Москви від початку його каденції. Деякі аналітики твердять, що п'ятницевий виступ президента Картера віддзеркалював погляди д-ра Збігнєва Бжезіньского, головного дорадника Білого Дому для справ крайової безпеки, який вважає, що ЗСА повинні „пов'язувати" різні аспекти своєї політики відносно Совєтського Союзу, а не погляди державного секретаря Сайруса Венса, який часто наголошує, що окремі ділянки зв'язків ЗСА із Совєтським Союзом повинні бути полагоджені „самостійно".

Під час своєї триденної поїздки по західніх стейтах президент Картер теж заторкнув ряд внутрішніх проблем ЗСА, наприклад, висловив думку, що американські адвокати і лікарі повинні прикладати більше уваги добробутові пересічних громадян ЗСА, а менше дбати про власні користі і про добробут порівняльно малої кількости багатших американців.

Речники Білого Дому інформують, що Президент вдоволений із своєї поїздки, бо вона дала йому змогу відновити контакти з американським населенням. Вони не скривають факту, що президент Картер цією поїздкою, як і майбутніми поїздками, старався і старатиметься збільшити свою популярність серед американського загалу, бо протягом останніх кількох місяців ця популярність послабла.

ГРИГОРЕНКО ПЕРЕСТЕРІГАВ НІМЦІВ ПЕРЕД ЛИЦЕМІРСТВОМ БРЕЖНЄВА

Бонн, Західня Німеччина. — Генерал Петро Григоренко, визначний дисидент і оборонець людських прав в Совєтському Союзі, який перебуває тепер на Заході, виступив, на передодні приїзду Леоніда Брежнєва до Західньої Німеччини, на пресовій конференції в Бонні з пересторогою проти облудної совєтської пропаганди і просив західньонімецький уряд та персонально канцлера Гельмута Шмідта піднести у розмові з генеральним секретарем ЦК КПСС та головою Президії Верховної Ради СССР питання прав людини в СССР. Мирові заяви Брежнєва і його роззброєневі пропозиції Григоренко назвав лицемірством у світлі того, що діється сьогодні в Совєтському Союзі на відтинку прав людини і непошанування Гельсінкської угоди. Виглядає однак, що Шмідт і його дорадники не підносили цієї справи в розмові з совєтськими представниками, а сконцентрували свою увагу в більшості на питаннях відпруження дальшої тісної співпраці Федеративної Республіки Німеччини з Совєтським Союзом, торгівлі, роззброєнні, скороченні військових частин в Центральній Европі, розв'язці питання Берліну, невтронній бомбі і скороченню стратегічної зброї. Речник совєтської делегації Леонід М. Замятін заявив, що СССР не робитиме спеціяльного тиску на невтронну бомбу в розмовах з канцлером Шмідтом, натомість з повною силою атакуватиме цю зброю на спеціяльній Сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй для справ роззброєння, яка має відбутися в кінці травня ц.р. в Ню Йорку. Замятін не прозрадив чи на цю сесію ОН прибуде сам Брежнєв, але наголошував, що совєти домагатимуться на Генеральній Сесії ОН заборони невтронної бомби, як „зброї масового вбивства". Про ці заходи СССР Брежнєв повідомив Шмідта і шукав в нього піддержки. Дальше, росіяни дуже вдоволені розмовами в Бонні, які, на думку Замятіна, були відкритими, корисними і дуже позитивними. Кляус Боллінг, речник канцлера Шмідта відмітив, що переговори між обидвома делегаціями були інтенсивними і обидві сторони намагалися говорити про конкретні справи.

Тоді, коли Брежнєв і Шмідт говорили про політичні справи, а зокрема про дальше тривання політики детанту, в інших приміщеннях велися переговори на міністеріяльному рівні про торговельну виміну між Совєтським Союзом і Західньою Німеччиною, в яких брали участь західньонімецький міністер економіки Отто фон Лямбсдорфі совєтський Ніколай А. Тіхонов, перший заступник прем'єр-міністра, і Ніколай С. Патолічев, міністер торгівлі. Лямбсдорфф заявив, що Західня Німеччина зацікавлена в одержанні від СССР більше твердої валюти і золота за свої машини, компютери й інші вироби, а менше совєтських товарів, які не мають попиту на західньому ринку. У висліді цих переговорів міністрів, Леонід Брежнєв і Гельмут Шмідт змогли підписати на другий день 25-річний торговельний договір про економічну співпрацю, який Шмідт опісля назвав історичною подією і нечуваним досі поступом у східньо-західній співпраці. Правда, західньонімецька преса назвала ентузіязм Шмідта передчасним. Газети відмічують, що договір треба трактувати як косметичну прикрасу самої особи Брежнєва, який виступив в Німеччині, як людина миру. Німецький бізнесовий світ скептично ставиться до совєтсько-німецької домовленности, бо все, що досі совєти змогли запропонувати Заходові за першоякісні вироби, це сила пропагандивних слів і друго- або третерядні товари для яких на Заході немає покупців. В кінцевій декларації, опублікованій після закінчення переговорів, також немає ні слова згадки про людські права і Гельсінкську угоду взагалі. Після закінчення розмов Шмідт і Брежнєв полетіли літаком до Гамбургу, звідки совєтський верховода і його почот відлетять до СССР.

Українські науковці — учасники Славістичної Конференції

Кембридж, Масс. (УНІГУ). — В цьогорічній науковій конференції американської Славістичної Асоціяції, що відбулась 14-15 квітня в Амгерсті, Масс. взяло активну участь досить велике число українських вчених виголошуючи доповіді, дискутуючи, керуючи окремими сесіями. Вони — наукові співробітники Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету: д-р Б. Струмінський, проф. Г. Грабович, д-р П. Маґочий, проф. І. Шевченко, д-р О. Ільницький, проф. О. Пріцак, д-р З. Когут, проф. Ф. Сисин, проф. Я. Гурський, проф. О. Стромецький і д-р М. Бирк, д-р Жак Діл, проф. Рікардо Піччіо — наукові співробітники не-українського походження.

Наші науковці ставили до уваги учасників конференції проблематику з ділянок історії України, українського літературознавства та лінгвістики.

Михайло Лотоцький, колишній член редакції „Діла", довголітній дописувач до „Свободи", помер у Філядельфії

Філядельфія. — В понеділок, 8-го травня, тут помер спокійно на 92-му році життя св. п. Михайло Лотоцький, довголітній член Редакції „Діла" у Львові, а від свого поселення в Америці в 1948-му році один з найвидатніших і найплідніших дописувачів-кореспондентів „Свободи". Одержана поштою — майже рівночасно із повідомленням про його смерть — його стаття „Совєтська молодь про себе" друкується в цьому числі на 2-ій сторінці.

Св. п. ред. Михйло Лотоцький народився 14-го листопада 1885-го року в Ценеві біля Бережан в Західній Україні. Середню Освіту здобув в Бережанах і Рогатині і вищу у Львові. Від 1909 до 1939 року працював в редакції престижевого щоденника „Діло". Переїхавши з „Великим ісходом" в результаті Другої світової війни на Захід, в 1948-му році переїхав разом з родиною на постійне поселення в ЗСА і від того часу був одним з найбільш відданих і творчих дописувачів-кореспондентів „Свободи". Його оригінальні і завжди базовані на джерелах статті у великій більшості появлялись у „Свободі" під різними псевдоніма.

Осиротив сина Володимира та дочки Ольгу і Стефанію, заміжну Кушнір, та троє внуків. Дружина Наталія із Содоморів померла в 1964-му році.

Панахида за спокій душі Покійного буде відправлена в похоронному заведенні Насевича в п'ятницю, 12-го травня, в год. 8-ій вечора, похорон відбудеться в суботу, 13-го травня, в год. 10-ій перед полуднем з того ж заведення до церкви Непорочного Зачаття й опісля на український католицький цвинтар у Факс Чейсі.

Рівень безробіття знову обнизився

Вашінгтон. — Минулого тижня Департамент праці поінформував, що в кінці квітня рівень безробіття в ЗСА впав до 6 відсотків цілої робочої сили країни, коли місяць раніше виносив 6.3 відсотка. Новий рівень безробіття є найнижчим за останніх три з половиною років, що викликало вдоволення з боку президента Джіммі Картера та членів його уряду. Речник Білого Дому заявив, що квітнева статистика вказує, що економіка країни далі поліпшується і що можна сподіватися, що протягом наступних місяців рівень безробіття далі зменшуватиметься.

Однак урядові кола в той самий час висловлюють затурбування, що протягом квітня дуже зросли гуртові ціни на продукти широкого вжитку, бо аж на 1.3 відсотка, зокрема на такі харчові продукти, як м'ясо, овочі, ярину та молочні продукти. Цей зріст гуртових цін є найвищим за станніх три з половиною років і економісти з приватного сектора, як теж ряд чільних членів Конгресу висловили побоювання, що квітнева статистика в ділянці цін може бути предвісником дальшої інфляції, а деякі передбачають навіть повернення економічної рецесії.

Мондейл хвалив уряд Індонезії за звільнення політичних в'язнів

Джакарта. — Віцепрезидент Волтер Мондейл продовжуючи свою 12-денну поїздку по країнах Південно-Східньої Азії та Тихого океану, минулої суботи, 6-го травня, відбув нараду з індонезьким президентом Сугартом, а відтак заявив представникам преси, що уряд ЗСА вітає факт, що індонезький уряд недавно звільнив 10,000 політичних в'язнів і до кінця цього року плянує звільнити додаткових 9,000 політв'язнів. Віцепрезидент Мондейл, який раніше відвідав Філіппіни і Тайланд, підкреслив, що рішення індонезького уряду йде в парі з політикою президента Джіммі Картера щодо пошанування прав людини по цілому світі. Як відомо, Мондейл видвигав справу прав людини теж під час перебування на Філіппінах і в Тайланді.

Щодо політичних в'язнів в Індонезії, то більшість з них були заарештовані після невдалої спроби встановити прокомуністичний уряд в 1960-их роках. Багато з них ніколи не були поставлені під суд і такі організації, як Міжнародна Амнестія та інші постійно закликали Джакарту звільнити цих в'язнів. Уряд ЗСА теж часто видвигав справу індонезьких політв'язнів. Однак щойно в грудні минулого року уряд президента Сугарта звільнив 10,000 в'язнів і обіцяв звільнити додаткових 9,000.

З Індонезії віцепрезидент Мондейл відлетів до Канберри, Австралія, де його на летовищі вітав австралійський міністер закордонних справ Андрю Пікок, а відтак плянував ще відвідати Нову Зеляндію.

Китайський верховода обвинувачує

Пекін. — Ройтер інформує, що голова китайської Комуністичної партії і діючий прем'єр-міністер Гуо Куо-фенг, який перебуває тепер з офіційною візитою в Північній Кореї, атакував З'єднані Стейти Америки і їхню політику агресії супроти Кореї. Виступаючи перед 100-тисячною масою народу в столиці комуністичної Кореї Пйонґянг, Гуа заявив, що Корея тому поділена на дві частини, бо ЗСА й далі продовжують вести політику агресії і „військового імперіялізму". При тому він закликав уряд президента Картера відтягнути усі військові частини з Південної Кореї і дати свобідну волю корейському народові самому вирішити свою долю. Комуністичну частину Кореї Гуа вважає суверенною державою. „Ми не визнаємо Південної Кореї і її уряду, — заявив китайський верховода, — і піддержуватимемо змагання корейців до об'єднання в одну державу". Гуа вважає, що корейську проблему треба розв'язати без втручання зовнішніх сил і під наглядом Організації Об'єднаних Націй. Високого представника Китайської Народної Республіки, який, до речі, відбуває свою першу поїздку за кордон від часу перебрання ним влади після смерти Мао Тсе-тунга, вітали в Північній Кореї президент Кім Ір Санг і тисячі народу на вулицях столиці.

Новий лідер Афганістану заперечує поголоски про зв'язки з СССР

Кабуль, Афганістан. — Пресові агенства інформують, що новий керівник афганістанського уряду Нур Мохаммед Таракі заявив кореспондентам, що поширювані ворожими кругами інформації, мовляв, він занадто наближається до Совєтського Союзу, не відповідають правді. При тому він підкреслив, що ані він персонально, ані члени його кабінету не вдержують жадних зв'язків з Москвою і не думають втягати Афганістан в орбіту Совєтського Союзу. „Ми не є сателітами ніякої держави", — заявив прем'єр-міністер Таракі, якого військова хунта, після короткотривалої революції і розстрілу президента Дауда та його родини, висунула на становище керівника уряду дев'ять днів тому. „Ми є незалежні, не пов'язані з жадними державами і бльоками і тому не дозволимо, щоб хтонебудь вмішувався до наших внутрішніх справ", — відмітив у розмові з кореспондентами Таракі. На своїй першій пресовій конференції, похороненій великими відділами поліції і війська, Таракі апелював до всіх держав світу прийти з фінансовою і господарською допомогою Афганістанові, який вважається господарсько відсталою країною. Таракі натякав також на відновлення зв'язків з Вашінгтоном і висловив надію, що З'єднані Стейти Америки також включаться у цю допомогову акцію. Вміжчасі Державний департамент поінформував, що зв'язки з новим урядом Афганістану налагоджуються і що ЗСА невдовзі визнають новий уряд і нав'яжуть дипломатичні зносини з ним. Таракі, відповідаючи на запитання, чи Афганістан пристане до будь-якого військового пакту, заявив, що „ми не братимемо участи в жадному військовому союзі з Совєтським Союзом, який є сусідом Афганістану у північній частині, ані з іншими країнами. Однак, політичні спостерігачі і кореспонденти звертають увагу, що урядова так звана „народна партія", до якої приставав таракі, є промосковсько зорієнтована, і тому треба сподіватись в будучому всяких несподіванок з боку нового афганістанського уряду. Сам прем'єр Таракі не був колись комуністом і був навіть на дипломатичній службі у Вашінгтоні в половині 1950-их років. Він плинно говорить по-англійськи і тому поява його особи в революційному русі лівих і перебрання ним влади після вбивства президента Дауда, викликала була чималу констернацію у західньому світі.

Займаючи становище до співпраці Афганістану із сусідніми державами, зокрема антикомуністичними Пакістаном і Іраном, Таракі запевнив уряди обидвох названих країн, що Афганістан бажає жити в мирі з усіма сусідами.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в квітні 1978 р. 376 аплікацій нових членів, що їх прислали такі секретарі й організатори:

По 5 і більше аплікацій надіслали:

Р. Татарський (94) — 17, В. Шарван (127) — 16, Т. Сливінський (59) — 10, І. Одежинський (153) — 10, О. Твардовський (214) — 8, М. Тимків (387) — 7, М. Дідух (434) — 7, І. Пиндус (39) — 6, М. Турко (63) — 6, Стелла Раєн (171) — 6, Марія Шпікула (221) — 6, М. Шпитко (489) — 6, С. Івасечко (48) — 5, А. Слюсарчук (174) — 5, В. Палідвор (204) — 5, П. Ліщак (230) — 5, Й. Ярема (372) — 5, Б. Корчинський (421) — 5.

По 4 аплікації надіслали:

М. Хоманчук (5), Я. Билень (17), Марія Ковалевська (58), Д. Стець (59), В. Кобіто (121), В. Козак (213), Т. Кубарич (217), Марія Дейчаківська (233), М. Скерпон (236), В. Зацерковний (439), Марія Юзик (492).

По 3 аплікації надіслали:

В. Саляк (9), Ольга Осередчук (37), Д. Головатий (53), В. Бойд-Борискевич (94), А. Дорошенко (103), Ю. Юрків (130), М. Сорока (136), Геновефа Жеребняк (180), Л. Гардінк (206), Б. Одежинський (216), П. Сумик (263), С. Іваницький (276), С. Мотрович (295), М. Захарко (349), Ю. Цегельський (368), В. Гетманський (374), І. Данківський (375), Р. Припхан (399), Ольга Плешкевич (448).

По 2 аплікації надіслали:

Марія Кульчицька (8), О. Зинюк (15), Л. Блонарович (34), Б. Вовчик (35), М. Савків (57), П. Лещишин (66), Юлія Демчук (76), Ольга Марущак (82), В. Кушнір (107), І. Сірик (114), М. Колодруб (137), М. Прасіцький (153), Т. Дуда (163), І. Бабин (168), В. Осадчук (172), П. Щерба (173), І. Пригода (200), М. Кігічак (240), М. Мартиненко (245), С. Островський (270), Катерина Лукач (282), А. Скібіцький (285), А. Данильчук (293), П. Врублівський (301), Анна Зуйко (306), Я. Фішер (346), Дарія Оріховська (353), Ю. Баранюк (371), Олександра Дольницька (434), Д. Заневич (441), Евстахія Міляник (450), Текля Мороз (465), П. Кірик (475), М. Куриляк (479), В. Запаранюк (484).

По одній аплікації нових членів надіслало 81 секретарів і організаторів. Разом Головна Канцелярія УНСоюзу одержала 376 нових членів.

Цієї суботи відбудеться Загальний З'їзд Делегатів „Самопомочі"

Ню Йорк (В. С.) — Звичайний Загальний З'їзд Делегатів Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" відбудеться тут цієї суботи, 13-го травня 1978 року, в залі Окружної Ради Союзу Українок Америки в домі Кредитової Кооперативи „Самопоміч" при 108 Друга евеню (між 6-ою та 7-ою вулицями). З'їзд попередять о годині 8-ій ранку Богослуження в українських церквах: католицькій св. Юра при 7-ій вулиці та православній св. Володимира при 160 Вест 82-га вулиця. Реєстрація делегатів почнеться о годині 9-ій ранком, а наради З'їзду о год. 9:30 ранку. На порядку нарад: звіти Головної Управи „Самопомочі", Головної Контрольної Комісії та Головного Товариського Суду, як теж інформації про журнал „Наш Світ", і вибір нових керівних органів на чергову каденцію. Наради З'їзду будуть перервані в полудне для спільної перекуски делегатів-учасників нарад.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дволичність в ОН

Нещодавно кілька членів Комісії Об'єднаних Націй для справ колоніялізму, в якій домінують комуністичні держави і країни ,,третього світу'', знову, як і в минулих роках, видвигнули закид, що, мовляв, ЗСА ведуть колоніяльну політику відносно Пуерто-Ріко, і що нібито Вашінґтон відмовляється признати тому островові право на самовизначення.

Найбільший глум в тому, що Америці закидають ведення колоніяльної політики і заперечення права на незалежність для Пуерто-Ріко власне такі держави як Совєтський Союз, остання імперія в світі, яка поневолює десятки народів, включно з українським, та т. зв. ,,народними демократіями''. Про американський ,,колоніялізм'' і ,,американську диктатуру'' базікають також країни ,,третього світу'', в багатьох із яких власне існують диктаторські політичні системи. Ці лицеміри-держави добре знають, що Пуерто-Ріко не є жадною колонією ЗСА та що населення того острова давно вже користується повним правом на самовизначення. Ще в 1952-му році пуерто-ріканці подавляючою більшістю голосів рішили, що хочуть бути ,,коммонвелтом'' ЗСА і одержали дуже широку автономію, про яку і мріяти не можуть ,,суверенні'' совєтські ,,республіки''. У референдумі в 1967-му році 60 відсотків пуерторіканців знову заявили, що бажають, щоб їхній острів остався ,,коммонвелтом'' ЗСА, 39 відсотків тоді голосували, щоб Пуерто-Ріко стало стейтом Америки, а тільки 0.6 відсотка хотіло незалежности для того острова. Тепер замітний зріст в рядах тих, які бажають статусу стейту для Пуерто-Ріко, але покищо прихильники ,,коммонвелту'' ще в більшості.

Отже, як бачимо, населення Пуерто-Ріко вже давно користується повним правом на самовизначення. Крім того, кожних чотири роки під час загальних виборів пуерто-ріканці мають ще додаткову змогу вирішувати своє політичне майбутнє,, бо тоді вільно висувають своїх кандидатів партії, які вимагають незалежности для Пуерто-Ріко. Але, наприклад, в загальних виборах в 1972-му і 1976-му роках ці самостійники одержали тільки біля 4-ох відсотків голосів. Значить, Пуерто-Ріко не є жадною колонією ЗСА і всі закиди з боку комуністичних держав і країн ,,третього світу'', що нібито Америка відмовляє населенню цього острова права на самовизначення, є нічим іншим, як лицемірством, яке має на меті відвернути увагу від факту, що власне Совєтський Союз — це остання в світі імперія, а більшість країн ,,третього світу'' — це держави з диктаторськими системами.

Якщо незабаром на форумі Об'єднаних Націй комуністичний блюк і ,,третій світ'' знову формально видвигнуть справу ,,американського колоніялізму'' в Пуерто-Ріко, то делегація ЗСА, а зокрема амбасадор Андрю Янг, повинні не тільки гостро заперечити ті безпідставні закиди, але також запитати Совєтський Союз та інші комуністичні країни: коли в них відбулися останні дійсно вільні вибори, чи останній вільний референдум? Повинні теж спитати, коли останній раз могли не тільки українці, білоруси, грузини, вірмени, литовці та інші не-російські народи, але й самі росіяни свобідно висловлювати свої бажання щодо власного політичного статусу чи політичного майбутнього? Подібні питання повинна американська делегація до ОН поставити представникам Польщі, Чехо-Словаччини, Угорщини та представникам інших ,,народних демократій'', як теж делегаціям країн ,,третього світу''.

Бегін закінчив свої відвідини ЗСА

Ню Йорк. —Ізраїльський прем'єр Менахем Бегін у неділю, 7-го травня, закінчив свої 8-денні відвідини ЗСА, під час яких відбув нараду з президентом Джіммі Картером та іншими членами американського уряду, як теж взяв участь у відзначуванні 30-ої річниці проголошення незалежности Ізраїля у Вашінґтоні, Лос Анджелесі, Чікаго та Ню Йорку.

Промовляючи минулої неділі в нюйоркському Центральнім парку, прем'єр Бегін закликав арабських сусідів Ізраїля припинити свою ворожу діяльність проти жидівської держави, а натомість приступити до переговорів, остаточною метою яких було б встановлення загального миру на Близькому Сході. ,,Ізраїль готовий переговорювати щодо умов остаточного миру, але ніколи не погодиться, щоб ці умови були йому подиктовані" — заявив Бегін.

М. Мстислав

ЖИДІВСЬКИЙ ,,ГОЛОКАСТ"

(1)

Насамперед треба розкрити зміст слова ,,голокаст''. Отож, це англійське слово означає масове винищення людей, докладніше: жертовне їх спалення. Під такою назвою, у другій половині квітня, американська телевізійна станція ч. 4 висвітлювала серійний фільм про мартирологію жидів під час II-ої світової війни. На протязі кількох днів на екранах телевізорів демонстрували страдницький шлях мільйонової маси жидів, який вів через сотки концентраційних німецьких таборів і закінчувався звичайно в Аусшвіці або Дахау, в яких збудовано було газові комори і крематорії для спалення газованих трупів. Таким способом Гітлєр пробував винищити все жидівство на підлеглих і окупованих ним територіях. Цей пекельний плян вдалося йому у значній мірі здійснити: згинули мільйони жидів — чоловіків, жінок і дітей.

Певна група американських жидів рішила пригадати страдництво рідних їм по крові і кості й випродукувала фільм, призначений до телевізійного показу. Проте, як виявив цей фільм, його надхненники, реалізатори і фінансові ,,спонзори'' мали ще й іншу мету, а саме: помститися не тільки над Гітлєром та його катами, але й болюче докучити українському народові, який, до речі, стратив під час тієї ж війни яких 20 мільйонів людських істот: вимордованих у таборах полонених, розстріляних і спалених тими ж гітлерівськими посіпаками. На протязі цього довгого фільму автор сценарія, артисти і диктор, звичайно у цілком недоречних ситуаціях, впоюють у глядачів та вбивають їм у голову: пам'ятайте і не забудьте, що всю вину за жидіяський ,,голокаст'' несуть не тільки німецькі фашисти, але й українці.

Скажете — провокація! Ні, тут щось далеко гірше. Поперше, на нашу думку, цей фільм являється передусім блюзнірством над жидівськими жертвами ,,голокасту'', бо їхню жертву цинічно і перфідно використано і для побічних цілей, між ними, для поширення серед жидів культу людоненависництва до інших. Подруге, ми переконані, що вся ця фільмова імпреза виконана, як не на замовлення Москви або її агентів, то московськими червоними чорносотенцями в угоду. Це відчули й поважні жидівські кола у ЗСА та висловили своє невдоволення і стурбування. Стверднла це і статистика асоціяції фільмових продуцентів у ЗСА (в основному жидівського походження), що слідкує за популярністю їхніх фільмів. Так ото, ця статистика виявила, що у ті дні, коли висвітлювали ,,Голокаст'', до 80 відсотків американських телеглядачів дивились не на ,,Голокаст'', а на веселий серійний фільм з американського життя.

На цьому можна було б і стати, але ще кілька слів про українську реакцію на цю жалюгідну подію. Отож, українська преса на північно-американському континенті починає щось про цю подію писати. Пригадує мільйони українських жертв під час гітлерівської окупації України, про Бабин Яр у Києві — спільну могилу десяток тисяч українців і жидів, про сотні, а може й тисячі жидів та їхніх дітей, що їх переховали українці, особливо на західніх українських землях. Все це до речі. Але, нам здається, що треба передусім і, нарешті, документально виявити фальш т. зв. ,,традиційного українського антисемітизму'', про який безупинно торочать в догоду Москві жидівські гура-патріоти і червоненькі чорносотенці. Це виявлення необхідне не тільки нам, українцям, але й жидівським патріотам-державникам, які ще й досі віддають жертву крови на вівтар боротьби за відроджену Ізраїльську Державу.

Вище ми згадали про західні українські землі, які до революції 1917-18 року перебували у складі Австро-Угорської держави. Згадали ми і про те, що саме на тих землях українці врятували і переховали найбільше число жидів, серед них і їхніх дітей, які не раз є тепер нашими сусідами у ЗСА. Для прикладу — мій добрий сусід лікар Н. з Менвіллу у стейті Ню Джерзі. Стає тепер питання: чому саме на західніх землях? Відповідь на цей запит допоможе нам виявити неподобство обтяження українців ,,традиційним антисемітизмом''.

Отож і поперше, західні українські землі — Галичина, Буковина і Закарпатя перебували під час останньої війни у значно лагіднішних умовах німецької окупації, ніж східні землі України, призначені Гітлєром як перший етап вимордування всього українського народу. Це виявила масова заглада совєтських полонених, в абсолютній більшості з українців. Зчеги, в Австро-Угорщині держава не культивувала антисемітизму, хоч у її склад входило чимало національностей, яких легко було нацькувати одну на одну, тимпаче, що жиди асимілювалися звичайно з іншою, більшою і сильнішою національністю, легковажучи слабшу, котра, звичайно, найбільше терпіла від соціяльної несправедливости, у розподілі якої в Австрії жиди грали чималу ролю. Щож торкається державних чинників Австро-Угорщини, то вони старалися не допускати до заогнення взаємовідносин серед підвладних їй народів, щоб не розтрясти своєї імперії.

[Продовження буде]

† Михайло Лотоцький

СОВЄТСЬКА МОЛОДЬ ПРО СЕБЕ

(І. Б-ич). — Від якого півтора року ,,Літературная газєта'' почала містити листи на тему ,,Неповнолітні'', ,,Небезпечний вік'' і т. д. Письменники, спеціялісти, виховники й батьки обговорювали причини протисуспільної, а часом протизаконної поведінки якоїсь частини неповнолітніх. Після того, як ,,Літературная Газєта'' помістила гострого листа, в якому автор піддавав думку, що ,,треба прочистити подвір'я з гуртів молодих людей'', сотки неповнолітніх стали присилати відповіді на цього листа. Подаємо деякі з них.

Саша В. (Ленінград): Мене можете бачити в брамі не зовсім тверезого з коло 20-літньою дівчиною, а ви, дорослі, зараз станете впевняти, що я нінащо. Але як вам було 15 літ, чи ви читали твори Толстого, Чехова, Достоєвского і Бальзака? Я читав. Чи ви можете видудлити цілу пляшку? Я можу. Чи ви маєте патентові черевики? Або писали статтю на літературну тему? Я пишу. Мусите знати, як треба скомбінувати те все докупи.

Анонімова дівчина (Севастопіль): Я належу до гуртка, якого кожний боїться. Ми нищили майданчики для гри й топтали квітники. Кожного вечора можете чути крики. Ми всі маємо гроші, тому дістати горілку, це ніяка проблема. Майже кожне з наших прізвищ є у списках міліції. Одначе, пізніше я стала роздумувати: навіщо мені це все? Таке життя не доведе ні до чого доброго.

Сергій (Москва): Пізнаєте нас відразу: джінси й Т-сорочки, наші голови стулені разом, рукзак перекинутий через плече. Але найважливіше — незалежний погляд. Коли дорослі зрозуміють, що навіть під Т-сорочкою б'ється шляхетне серце?

Владімір С. (Москва): Тепер дуже в моді є бути двірником. Рано поодгортаєш трохи снігу, витягнешся і ціла решта для дня свобідна. Три хлопці з нашого гуртка перейшли до вечірньої школи заля цього. Читаємо і дебатуємо, знаємо модерну музику докладно. Кар'єра не дуже то важна річ. Найважливіше — залишитися людиною. Думаємо перейти на село. Там досить домів, у яких можна харчуватися.

Олег У. (Москва): Всі ми хотіли бути унікальними людьми й особистостями, але якщо не маєте надзвичайного таланту, мусите задля цього тяжко попрацювати. Далеко легше є обголити голову й надягнути батьків старий плащ. Кожний вважатиме вас тоді особливістю.

Борис Р. (Семдова): Я покинув школу, як скінчив сьому клясу, шукав ,,вільного життя'', пив і крав біцикли й мотоциклі. Міліція карала мою маму. Тепер усе, що маю, це стид і страх за моє життя. Ніякого фаху й освіти.

Александр К. (Московська область): Як мені було 13 літ, я закурив першу папіроску й випив першу склянку вина. Провів увесь рік з хлопцями, які виглядали на гарних і інтересних і не на таких як інші. Але як я захворів і пролежав чотири місяці в ліжку, ніхто з них не відвідав мене. Я зрозумів, що вони хотіли ,,забавитися'', але не потребували мене.

Ігор В. (Ростов на Дону): Лише в брамі можемо говорити про поважні сексуальні справи.

Ольга В. (Рига): Все те говорення про любов — це небелиці. Це маленьке слово є для дітей. Справа мається ось так: бачимося обоє місяць-два, потім вам наприкриться хлопець.

Марина (Свердловськ): Мій приятель Сергій проводить майже кожний вечір із своєю ,,Курочкою'', як це він називає її. Я спитала його, чи він хотів би жінку таку, як вона. Він відповів: ,,Ти маєш мене за вар'ята?''

Анонімний студент (Норильск): ,,Літературная Газєта'' мала рацію, коли писала, що добрі платівки неможливо купити в крамниці, та що тільки на чорному ринку можна роздобути їх по 75-150 дол. за платівку, залежно від популярности співака, або групи. Чому ,,Мелодія'' не подумає над потребами молодих людей? Не говоримо про західній дешевий крам, маємо на думці справжніх музиків.

Бітлесів, Діл Порпель, Денис Русое. — Саша (Московська область): А телевізія? Ми прив'язували велику вагу до ,,Музичних Вечорів для Молодих Людей'', але розчарувалися. Це не для молодих людей, це для старих. Музика це болюче питання через те, що ми поставили її понад усе для проведення вільного часу.

Аня (Москва): Дорослі оцінюють нас дуже попростому. Якщо дівчина курить, вона неморальна. Якщо хлопець має довге волосся і протерті штани, то він, напевно, шахрай. Навіть учителі ділять нас на ,,добрих'' і ,,злих'' на основі зовнішнього вигляду.

Женя А. (Москва): Не хочу наслідувати моїх батьків. Не хочу бути самовдоволеним філістином з трьома підборіддями! Вганяти за меблями, говорити про те, як вибитися вперед.

Зоя Г. (Ростов на Дону): Мій батько повчає мене про моральність, потім іде до автомату і вистоює цілими годинами при столі з іншими людьми, п'є пиво або вино.

Ігор В. (Лєнінград): Нема ні погроз, ні самозадоволення в наших визнаннях. Є тільки благання: ,,Поможіть нам!'' Не діліть нас на ,,діяльних'' і ,,лінивих''. Першим прощається все, навіть стилеву зачіску, бо вони такі дуже похожі на дорослих. Від п'ятої кляси ті діти займаються модою й десенями, а батьки не журяться їх будуччиною. А що як я ще не знайшов самого себе? Як ще не знаю мого покликання? Є чимало таких як я. Сходимося разом гуртками по вечорам й обговорюємо. А ви, дорослі, також сходитися, говорите про значення грошей, а ми говоримо про значення життя.

Леся Лисак-Тивонюк

ПІД ТВОЮ МИЛІСТЬ...

Місяць травень присвячений особливому почитанню Богородиці. У другу неділю травня відзначуємо День Матері. Для багатьох з нас ці два символи доброти, дбайливости й любови сплітаються водне.

Мати була глибоко віруюча. Навчила дитину перших молитов, вщепила в душу особливий пієтизм для Божої Матері. Віддала себе і свою дитину під покров Пречистої.

Дитяча уява по-своєму змалювала Божу Матір. Пречиста Діва була не тільки в Божому Царстві, у яке дитина твердо вірила. Божа Мати сходила на землю, зокрема в чудові травневі дні. Вона йшла стежкою, сплетеною із соняшного проміння. Ця стежка вела через поля, села, міста Рідного Краю. П'янкі черемхи сипали під Її стопи білі пелюстки квіття. Біля стежки виростали ніжні нарцизи. Фіолетні китиці бузка торкалися Її шат. Над головою Прекрасної Пані дзвонили у блакиті сріблястими дзвіночками жайворонки, а перед нею летіли ластівки...

У пахощі весняних квітів впліталася пісня:

,,Вихваляйте доли, гори, луги квіти, ліси море Найкраснішу над всі Діви, чудо дивне Божої сили"...

Співали цю пісню не тільки вірні, які кожного вечора йшли на Богослуження в честь Пречистої, яке тоді звалося ,,маївка". Співали її теж і птахи, і навіть віття дерев та кущів. А коли надходила ніч, пісню продовжували весняні зорі. А Божа Мати ласкаво всміхалася до дітей, благословила тих, що працювали, а хворим несла потіху та розраду...

Чи люди бачили її земськими очима? Ні, але сильно відчували Її присутність. І щиро молилися: ,,Під Твою милість прибігаємо, Богородице Діво".

Щасливі ті, що мають дар віри. Це дуже великий дар. Як він облегшує тягар життя...

Дитяча віра залишилася незмінною у роках молодости, добрих, шкільних роках. Хто ж з нас бодай раз не помолився тоді ,,Допоможи, Божа Мати в науці". Та молодість, коли можна було молитися, тривала так коротко. Грянула війна, прийшли зі сходу ,,визволителі", які зневажали все, що нам святе. Богохулили й висмівали нашу віру. Один з них, колишній опричник ГПУ, що нахвалювався, скільки українців він власноручно розстріляв, зірвав зі стіни ікону Божої Матері. Ще й погрозив суворою карою за ,,релігійні забобони". Додав до цього ще й інші ,,злочини", такі, як націоналізм, примістив на списку тих, яких мали арештувати й вивезти Бог зна де.

Та Божа Мати врятувала. Не вспів кат захопити своїх жертв, бо знов вибухла війна і він мусів втікати. Під час втечі згинув.

Нові займанці зі заходу не були кращими. Правда, ще не вспіли знищити церков і збезчестити ікон Пречистої, та зросло на Рідній Землі число страдальних матерів... Тих, що їх синів вивозили у концентраційні табори, або вішали на шибеницях... Ніхто ніколи не опише розпуки цих матерів. Та коли терпіння було невиносиме, здавалося, що за матерями - страдницями стоїть у жалібній намітці Божа Мати. Білими долонями втримає криваві сльози й шепче: ,,Ваші замучені сини ще нині будуть з моїм Сином у Божому Царстві"...

Можуть сказати ті, що втратили своїх найдорожчих: ,,Ми ж так гаряче молилися, так благали про поміч, та жахливий удар нас не оминув". Можуть сказати скептики: ,,Даремна молитва, коли людина сама собі не поможе". Це людські міркування. Та Божа Мати стояла під хрестом свого розп'ятого Сина. Вона знає, що таке агонія мук, знає дороги Божої волі.

Вигнані пеклом війни з рідних хат під градом куль і бомб, хоронилися нещасні у придорожніх ровах, а збілілі уста шепотіли: ,,Під Твою милість",... Багато врятувалося, багато принесло вдячність у серцях Божій Матері за дізнані ласки.

Розкинула нас доля, мов вирвані з корінням дерева по цілому світі. Та всюди, у вільному світі, наші релігійні цінности вільно визнавати явно. Як хто спроможний, і як вміє. Попливе знов у травневі дні давня пісня ,,Вихваляйте доли, гори",.. Тільки на Рідній Землі совєти знов посилюють намагання вирвати віру з сердець народу.

Даремні намагання. Почитання Божої Матері так

(Закінчення на ст. 4-ій)

Володимир Янів

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ЕКЗИЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У НАШІ ЧАСИ

(На конкретнім прикладі УВУ — на історичному тлі)

II

Завдяки далекозорій політиці австрійського престолонаслідника Франца-Фердинанда, який змагав до федеративної перебудови давньої імперії на засадах далекойдучих політичних прав для всіх об'єднаних народів, був уже навіть передбачений час відкриття українського університету у Львові — конкретно на 1916 рік. Вбивство Франца-Фердинанда у Сараєві й викликана ним війна знівечили цей плян.

Після війни новий большевицький режим у давній царській імперії — отже на Східніх та Центральних землях України — не допустив основних змін у культурно-політичнім наставленні до українців: школи мали й надалі залишитися засобом денаціоналізації населення, тільки застосовано далеко більше рафіновані методи; права української мови органичувано під машкарою інтернаціонального порозуміння народів, мовляв, у школі треба сприяти поширенню загально-зрозумілої мови — тобто російської, яка служитиме дружньому об'єднанню народів. Крім цього, школа мала виплекати новий тип людини, т.зв. совєтську людину, що мала б добровільно підкорятися тоталітарному режимові як сірий, слухняний автомат-робот.

Щобільше — так і Польща, що після 123 років поневолення відзискала власну самостійність у етнографічних границях, — із включенням частини українських, білоруських та литовських територій — не зуміла застосувати належної політики порозуміння, що зрештою дуже скоро мало помститися таки на долі нової держави. Української молоді початково взагалі не допускалося до університетських студій, згодом із великими ограниченнями. Дотеперішні професорські катедри, обсаджені до війни українськими професорами, були знесені. Таким чином, як єдиний вихід із ситуації залишалася можливість оснувати в екзилі власний університет, а саме і з тими професорами й науковими силами, які вже були чинні у Високих Школах за Австро-Угорщини, головно у Львові та Чернівцях. Як місце осідку університету вибрано Відень, колишню столицю багатонаціональної монархії, при чому цей плян виходив із двох засновків: Відень був одним із найповажніших центрів української політичної еміграції, зокрема української інтелектуальної еліти, яка, зрештою, була привикла до віденського стилю життя. По друге, політична еміграція могла надіятися, що це саме на Відень впаде роля використати одиноку нагоду, щоб створити саме тут базу понаднаціонального об'єднання, щось в роді паневропейської (або центрально-европейської) федерації народів. Так отже дійшло до святочної інавгурації викладів 17 січня 1921 р. у Відні. Першим ректором став відомий філолог і літературознавець д-р Олександер Колесса, довголітній професор львівського університету (1898-1918), що був одночасно українським послом до австрійського парляменту (1907-18). Згодом він отримав ще катедру у чеському Карловому Університеті (1923-38). Це була особистість, що з усіх поглядів просто ідеально надавалася на свій пост, — і як вчений, і як дипломат, що легко міг перетворити університет у центр співдії слов'янських народів — завжди з прицілом на підготову грунту для об'єднаної Европи.

Але ж вибір місцевости виявився незабаром невдалим. Тогочасний австрійський уряд — у наслідку політичного обідніння думки, чи післявоєнної господарської та фінансової скрути — піддався певному дефетизмові, і у цій зневірі не мав амбіцій перейняти єдину у своїм роді історичну місію перемінити власну столицю у світовий центр політичного промінювання нових ідей демократичного об'єднання народів. Горда столиця колишньої багатонаціональної імперії впала до рівеня провінційного міста, — а із розвіянням сподівань зникли й пляни українців.

Багато надійнішим виявився плян українських науковців в екзилі перенести Український Вільний Університет до Праги, столиці нової чесько-словацької Республіки. Це ж саме у Чехо-Словаччині була інтернована велика частина українських військ після зламу Визвольних Змагань. Вояки — із нормалізацією післявоєнних стосунків — були поступово звільнювані із таборів; між ними знаходилася також поважна скількість колишніх студентів, чи нових потенціяльних студентів. Само керівництво чеської Держави носилося із сміливи плянами створити із молодої Республіки модель модерної демократичної держави із створенням своєрідного духового центру цілої слов'янщини. Таким чином і для українських науковців була тут спеціяльна сприятлива атмосфера для їхніх починів. Тому перенесено УВУ до Праги ще таки в році оснування. Тут був УВУ визнаний, як висока школа з усіми правами Університету. Крім цього мав він запевнену з боку держави повну фінансову підтримку. Професори УВУ отримували відповідну платню, що уможливлювала їм дослідну й педагогічну працю. Число іматрикульованих студентів винесло у першому семестрі 702. Поруч із УВУ заіснував в ЧСР ще цілий ряд дальших українських наукових та культурних установ: тут постали: Українська Господарська Академія, перемінена згодом на Український Технічно-Господарський Інститут; Педагогічний Інститут; Історично-Філологічне Товариство; Музей Визвольної Боротьби; Студія образотворчого мистецтва, тощо, але ж для сьогоднішнього зіставлення фактів має ще спеціяльне значення, що поруч із УВУ, як екзильним університетом, постав ще й подібний російський еміграційний університет (т.зв. ,,білої" еміграції), і цей факт на той час виразніше підкреслював змисл екзильного університету, і завдяки тій паралелі легше акцентувалася ідея екзильного університету, зокрема серед чеської спільноти, на той час — як відомо — дуже русофільської. На довшу мету однак не змогли всі ті установи виправдати себе. Тільки УВУ перетривав різні кризові ситуації, зокрема в часі натиску на чеський уряд сусідніх держав (насамперед СССР та Польщі), які намагалися для ,,нормалізації післявоєнних стосунків" представити УВУ, як установу шкідливу для дружніх сусідських взаємин. Але ж далекозорий Президент Т. Г. Масарик, сам інтелектуаліст-професор і основник молодої держави, зумів відсувати загрози своїм особистим впливанням та авторитетом. Натомість загроза прийшла з іншого боку. З природи речі наступили по роках нові пересунення: дехто із давніх емігрантів мав змогу вернутися на рідні землі, — дехто емігрував дальше на Захід. У Празі зменшилася скількість професури УВУ, і ще більше скількість студентства. Таким чином під кінець тридцятих років — напередодні Другої світової війни довелося ограничити авдиторне навчання в УВУ, але ж УВУ, як певен дороговказ перетривав, і він був світлим символом свободи сумління в найтемніших часах сталінської ери і єжовщини. Він зміг утриматися завдяки ідеалістичній поставі професури, як своєрідна легітимація для змагань нації до суверенности, як доказ приналежности до певного визначеного — західнього — культурного циклю із власними традиціями та стилем життя, для зазначення виправданої присутности у духовій Европі. Завдяки цій ідеалістичній поставі і відпорності, що з неї випливала, зумів УВУ перетривати й всі переміни в часі Другої світової війни, зокрема ж прорив Червоної Армії до Чехо-Словаччини й залив Праги. Вправді останній Ректор УВУ празького періоду активности, о. монс. Августин Волошин, залишився з частиною професури у Празі, надіючися наївно, що важко досвідчені в часі війни чехи будуть таки якось відшкодовані й що вони утримають право на самостійність; таким чином в тих загальних рамцях може змогла б бути утримана також виправдана трдиція давніх українських установ. Але ж більшість професури була скептична й переселилася до сусідньої Німеччини, головним чином до Баварії, зрештою із відповідними повноваженнями. У Мюнхені розпочали повновлясники УВУ майже безпосередньо після переселення діяльність, приступивши до віднови УВУ. З перспективи років саме їм треба признати рацію. Російська т.зв. визвольна армія розшифрувала себе дуже скоро, як новий окупант, вона комплетно злегковажила міжнародні зобов'язання та свавільно розпоряджалася в цілій країні по власнім уподобанні, без ніякого стриму. До перших жертв належали українські установи. Літній вже — тоді 71-літній — Ректор був вже 14 травня 1945 р. арештований. Його останні дні були потрясаючі: він був запроторений у жахливу військову ,,лефортівську" в'язницю в Москві.

[Продовження буде]

ПІД ТВОЮ МИЛІСТЬ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

глибоко вкорінене, що дияволи в людській шкірі не спроможні його знищити. Терором можна примусити відректися батьків, чи навпаки — батьків відректися дитини, так, як вона це практикують. Та й то є відречення на око. Бо по те, що зберігається в душі, ніякий ворог не може посягнути.

...стежкою, сплетеною із соняшного проміння, ходить по Рідній Землі Божа Мати. Як пелюстки білої черемшини линуть до Неї молитви вірних, що просять про силу видержати знущання безбожних ворогів України. Мати Божа не опускає тих, які прибігають під Її святу милість.

Ланка Організаторів Морських Таборів

влаштовує

в днях 8-го — 22-го липня 1978 року

МОРСЬКИЙ ТАБІР '78

для Пластової і СУМ-івської молоді у віці 15—21 років

на озері Cranberry Lake у Cranberry, N.Y.

- Кошт побуту на таборі: $140 + $10 — вписове.
- Зголошення із вписовим в сумі $10 слати до 10-го ЧЕРВНЯ, на адресу:

Roman Shypailo
204 Hollister Ave., Rutherford, N.J. 07070

Малярська виставка Ірини Фединишин у Детройті

Рухлива участь п. Ірини Фединишин у малярських виставках серед українських і американських кіл була відома віддавна. Ряд отриманих нагород та відзначень говорив про те, як позитивно оцінювала її малярську творчість об'єктивна чужа критика.

Своєю виставкою в Детройті в днях 21-23-го квітня в галерії „Еко" вона дала себе пізнати в першій мірі як аквареліст. Її картини виявили її закоханість в природу, в першій мірі — в квіти, як також тугу за рідним краєм в картинах, де сюжетом були селянські хати та краєвиди з рідних гір. В зображенню квітів малярка деколи уникає докладної фігуративної конкретности, чим вони викликають враження, ніби знаних, бачених, але рівночасно уявних, незнаних. Віддаючи їх у формах, а часом також у барвах, які в дійсності не існують, вони, немов казкові об'явлення, відкривають нам її світ фантазії. Ледве помітна рухливість загального зарису надає тим квітам реалістичне знам'я і це поєднання грайливої фантазії з дійснюстю творить умовну атмосферу, насичену серпанком таємничости. Навіть техніка накладання фарб у них своєрідна. Хоча, розуміється, різні, вони виглядають, наче б одна випливала з другої, що зроджує враження органічної цілости. Стилістично вони видаються компромісом між описним реалізмом та поетичною візією.

Коли в її квітах домінують теплі краски, то в краєвидах перевага холодних. І знову тут виглядало б, що наміром малярки було виявити щось таємниче, нерозгадане. Вони в більшості виявляють пізню пору дня або і ніч, небо затемнене, хмари в довгих смугах. З психологічного боку можна твердити, що це вияв суму чи навіть песимізму мисткині. Її морські краєвиди суворі, грізні і неприборканість та сила моря вдало схоплені. Лише краєвиди з мотивом селянських хат ясні, оточені розкішною природою говорять про її сантимент до рідного краю. Тут, однак, застосована інша техніка. Вони відлані докладно, деталі чітко зарисовані, конкретні. Це позбавляє їх того чару і поезії, які так легко було відкрити в квітах. В картинах, де творча наснага виявилась спонтанно, висліди гідні нашого признання та захоплення.

Володимир Баран

Бібліотека проголошує літературний конкурс для письменників

Бажаючи допомогти стимулювати український літературний процес на еміграції, „Бібліотека Пласту і Рідної Школи" — активна, загально - громадська українська бібліотека, що її ведуть у Філядельфії курені пластунок - сеніорок та старших пластунок „Чортополохи" — з нагоди двадцятиліття свого існування проголошує

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

на

КОРОТКЕ ОПОВІДАННЯ АБО НОВЕЛЮ ІЗ СУЧАСНОГО ЖИТТЯ.

НАГОРОДИ

Першу — 200 (двісті) долярів,
Другу — 150 (сто п'ятдесят) долярів,
Третю — 100 (сто) долярів,

призначить переможцем конкурсу Журі, в склад якого запрошено визначних літературознавців — Івана Коровицького, Григорія Костюка та Юрія Лавріненка.

Твори мусять бути нові, досі ніде недруковані. Тематика довільна, призначена для дорослого читача.

Єдиним критерієм оцінки творів буде їхня мистецька якість.

Висліл конкурсу буде проголошений на святочному вечорі з нагоди двадцятиліття Бібліотеки, що відбудеться у Філядельфії в листопаді 1978 року. В програмі цього вечора — читання нагороджених творів.

Підписаний псевдонімом машинопис — у чотирьох примірниках — належить переслати найпізніше до 1-го жовтня 1978 року на подану внизу адресу, залучивши в окремому закленому конверті своє справжнє прізвище, адресу та назву твору. Автори, які бажають потвердження, що їхні твори отримано й передано журі, повинні залучити заадресований конверт із поштовою маркою. Матеріяли отримані після реченця не будуть включені у конкурс.

Організацією конкурсу займається окремий Комітет 20-ліття Бібліотеки, що його очолюють Марта Тарнавська, голова Комітету та Анна Максимович, бібліотекар Бібліотеки Пласту і Рідної Школи у Філядельфії. Всі зацікавлені українські еміграційні письменники запрошені до участи в конкурсі.

Адреса для надсилання матеріялів: Mrs. Marta Tarnawsky, 6509 Lawnton Avenue, Philadelphia, Pa. 19126, U.S.A.

Д-р Мирон Людомир Зарицький

Д-р Мирон Зарицький

Ініціятивний Комітет для вшанування 75-ліття д-ра Мирона Людомира Зарицького, 50-ліття його лікарської практики й суспільно-громадської праці, відзначує Ювілята святочним вечером 20-го травня 1978-го року в Українському Інституті Америки.

Спонзором цього вечора буде Товариство Українських Лікарів Північної Америки.

Д-р М. Л. Зарицький народився 27-го липня 1901-го року в Устю, пов. Жидачів. Медичні студії закінчив в Граці 1928-го року. По повороті до Польщі, нострифікував диплом в Познані і там працював за своїм фахом до 1933 р. В жовтні 1933-го року переїхав на Волинь і тут в Луцьку відкрив свою лікарську практику, працюючи одночасно в місцевому шпиталі. В 1939 р., перед приходом большевиків, він з родиною виїжджає до Губернаторства, відтак до Австрії і тут в 1945 р. працює в шпиталі в Зальцбургу, допомагаючи в більшості нашим скитальцям.

В 1949 р. д-р М. Л. Зарицький приїхав до З'єднаних Стейтів Америки, в 1952-му році здає стейтовий лікарський іспит і в лютому 1953-го року відкриває в Бруклині свою лікарську канцелярію, що її провадить по нинішній день.

Д-р М. Л. Зарицький — активний член Т-ва Українських Лікарів Північної Америки, був кількакратно його головою і членом управи, член Дирекції Українського Інституту Америки, член Наукового Т-ва ім. Шевченка, член Об'єднання б. Вояків Українських Армій й Українського Вільного Козацтва.

Повище перелічені організації вказують на активну участь д-ра М. Л. Зарицького в суспільно-громадському житті нашого поселення. Він, як колишній вояк Української Галицької Армії (в роках 1918-1920) замінив свою зброю на працю для України на іншому фронті, на відтинку суспільно-культурному.

Не менш відданою для нашої громади була його бл. п. дружина Ярослава, з дому Макух, яка на бруклинському терені була рушійною і енергійною силою у всіх тамошніх організаціях. Найбільше праці св. п. Ярослава вклала в розбудову парохіяльної школи при церкві св. Духа, УККА й Союзу Українок Америки. Її несподівана смерть 1-го квітня 1976-го року стала невиджалуваною втратою не тільки для її мужа і дітей, але й для цілої української громади.

Подружжя Зарицьких мали дочку Харитину й сина Івана. Найбільшою розрадою для Ювілята, це наймолодші — внуки, яких зараз восьмеро.

Р.Г.

Цікавий гоббіст

У Ню Йорку живе Володимир Дутка, колишній політичний в'язень концтабору в Бухенвальді, що його 5-го травня 1945-го року освободили американці.

Приїхавши до З'єднаних Стейтів Америки, поселившись на долині міста Ню Йорку, В. Дутка почав удосконалювати свій приспаний творчий талант, почав конструювати мініятюрні церковці, як подяку Богові, що зберіг його при життю і не дав загинути в нацистичному концаборі.

Ним зацікавився американський музейний світ і у вересні 1974-му році нью-йоркський Контемпорері Арт енд Крафт Музей при 29 Вест і 53-та вулиця влаштував виставку його мініятюрних церков. Та виставка тривала до січня 1975-го року.

Останньо він отримав запрошення від Арнон Музею в Ельмайра, Н.Й., в якому директор цього музею просить його, щоб він приготовив на грудень 1978 р. кілька мініятюрних церков. Дирекція музею покриває усі видатки зв'язані з перевозом і виставкою.

До конструкції тих церковець Дутка вживає: до різьблення — грушкове дерево, до стін — березове, а до даху — дерев'яні ложочки від морозива. Він є проєктодавцем, архітектом і виконавцем усіх своїх моделів.

Володимир Дутка, не зважаючи на свій поганий стан здоров'я використовує свій вільний час на творення нових моделів українських, мініятюрних церков, щоб цими моделями прикрасити й збагатити американські музеї.

Роман С. Голіят

18-та КОНВЕНЦІЯ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
Ню Йорк — Статлер Гілтон Готель, травень, 27, 28, 29-го, 1978 року

ПРОГРАМА:

Субота, 27-го травня

год. 10 рано
1. Привіт — Марія Томоруг, голова Конвенційного Комітету
2. Відкриття Конвенції — Іванна Рожанковська, голова СУА
3. Звіт реєстраційної Комісії і ствердження правосильности Конвенції
4. Прийняття програми Конвенції
5. Покликання Почесної Президії
6. Вибір Ділової Президії
7. Проголошення Комісій
8. Прийняття протоколу XVII Конвенції

год. 11 рано
9. Слово Голови СУА
10. Фінансовий звіт
11. Звіт Контрольної Комісії
12. Прийняття звітів

год. 1 по пол.
Спільний полуденок
Під час полуденку відбудеться відзначення Округ і Відділів за працю в минулій каденції

год. 2:30 по пол.
13. Панель — „Жіночий рух вчора і сьогодні".
Участь беруть: Галина Кутко, Мотря Кушнір, Олена Процюк.
Модератор: Анізія Гандзя Савицька

год. 4. по пол.
14. Панель — „Сьогоднішня українська дитина — майбутнє українського народу".
Участь беруть: Дора Горбачевська, Марія Одежинська, д-р Богдан Цимбалістий
Модератор: Ірена Лончина

год. 7 веч.
Відвідини Українського Музею

Неділя, 28-го травня

год. 8-ма рано
Богослуження

год. 10 рано
15. Наради Комісій

год. 12:30 по пол.
Перерва на полуденок — Зустріч делегаток Молодечих Відділів

год. 2 по пол.
16. Доповіді — Марта Богачевська-Хомяк — „Вклад жінок у розвиток українського суспільства".
Любов Волинець — „Союз Українок Америки і українська громада"

год. 3:30 по пол.
17. Схвалення поправок до статуту
18. Вибір Головної Управи

год. 7 веч.
Бенкет

Понеділок, 29-го травня

год. 10 рано
19. Звіт Комісій та схвалення резолюцій
20. Звіт фінансової Комісії та схвалення висоти вкладки

год. 12:30 по пол.
Перерва на полуденок

год. 2 по пол.
21. Внески і запити

год. 3 по пол.
22. Закриття Конвенції

Високодостойному проф. д-рові
МИКОЛІ ЗАЙЦЕВУ,

довголітньому директорові Математично-Біологічно-Медичної Секції Наукового Товариства ім. Шевченка, а опісля Хемічно-Біологічно-Медичної Секції та з черги почесному директорові цієї ж Секції — передаємо найщиріші побажання видужання та повороту до повних життєвих сил та наукової праці.

ХЕМІЧНО-БІОЛОГІЧНО-МЕДИЧНА СЕКЦІЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА

Проф. д-р Олександер Архімович, директор
Проф. д-р Олег Кононенко, науковий секретар

Високодостойному проф. д-рові
МИКОЛІ ЗАЙЦЕВУ

довголітньому проректорові Української Господарської Академії — Українського Технічно-Господарського Інституту в Подєбрадах і Регенсбурзі-Мюнхені, останньому живучому професорові цих Високих Шкіл — бажаємо швидкого видужання та повороту до повного здоров'я для добра української науки.

Проф. д-р Микола Зайцев перебуває під цю пору в лікарні під двайливою опікою і лікуванням д-ра Любомира Кузьмака і д-ра Марка Олесницького.

ДЕЛЕГАТУРА УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ — УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ

Проф. д-р Олександер Архімович, заст. голови
Доц. інж. Роман Кобринський, секретар

ТОВАРИСТВО АБСОЛЬВЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ — УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ

Інж. Юліян Фриз, голова
Інж. Степан Кравченюк, секретар

Крайова Управа Спілки Української Молоді Америки

КАЛЕНДАРЕЦЬ ТАБОРУВАННЯ ЮНАЦТВА СУМА В 1978 РОЦІ

І. ОСЕЛЯ СУМА, ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н. Й.

1. Виховний Табір (перша тура) — від 1 липня до 22 липня
для: Молодших Юначок
Молодших Юнаків
Старших Юначок
Старших Юнаків
2. Відпочинковий Табір — від 23-го липня до 12-го серпня
для: Молодших Юначок
Молодших Юнаків
3. Спортова Школа — від 23-го липня до 12-го серпня
для: Юначок від 12 до 18 років
Юнаків від 12 до 18 років
4. Вишкільний Табір — від 13-го серпня до 2-го вересня
для: Кандидатів Впорядника 1-го ступеня
Кандидатів Впорядника 2-го ступеня
Кандидатів Виховника 1-го ступеня

ІІ. ОСЕЛЯ СУМА в БАРАБУ, Вісконсин

5. Вишкільний Табір — від 24-го червня до 8-го липня
для: Кандидатів Впорядника 1-го ступеня
Кандидатів Впорядника 2-го ступеня
Кандидатів на Виховника 1-го ступеня
6. Виховно-Відпочинковий — від 8-го липня до 29-го липня
для: Молодших Юначок
Молодших Юнаків
7. Виховно-Відпочинковий — від 29-го липня до 19 серпня
для: Старших Юначок
Старших Юнаків
8. Спортовий Табір — від 19-го серпня до 26-го серпня
для: Юнаків і Юначок від 13 років вгору

ІІІ. ОСЕЛЯ СУМА „ХОЛОДНИЙ ЯР", БОФФАЛО, Н. Й.

9. Виховно-Відпочинковий — від 9-го липня до 30-го липня
для: Старшого і Молодшого Юнацтва

ІУ. ОСЕЛЯ СУМА „ХОРТИЦЯ", КЛІВЛЕНД, Огайо

10. Виховно-Відпочинковий — від 9-го липня до 30 липня
для: Старшого і Молодшого Юнацтва
11. Спортова Школа копаного м'яча — від 30-го липня до 13-го серпня

У. МІННЕАПОЛІС — FLANDRAU STATE PARK

12. Виховно-Відпочинковий — від 25-го червня до 9 липня
для: Старшого і Молодшого Юнацтва

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

запрошує на

БЕНКЕТ
З НАГОДИ 18-ої КОНВЕНЦІЇ

що відбудеться **в неділю, 28-го травня 1978 року**
в балевій залі готелю Статлер-Гілтон в Ню Йорку, Н. Й.
7-ма Авеню (між 32-ою і 33-ою вулицями)

ПРОГРАМА:

КОКТЕЙЛ — год. 6:00 веч.
ВІДКРИТТЯ — год. 7:00 веч.
МАРІЯ ТОМОРУГ — голова Конвенційного Комітету
Слово — голова СУА
Слово — ОЛЯ СТАВНИЧА
В мистецькій програмі участь беруть:
НАТАЛКА ХУДА-ГУСЯК — мецо-сопрано
ТОМА ГРИНЬКІВ — фортепіяновий супровід
НАТАЛКА ЧУМА — рецитація
Співочий ансамбль з Чікаго „ПІСНЯ" — ВІРА ДЖУЛИНСЬКА, НАТАЛІЯ МАСНИК, ЛЮСЯ ОЛЕКСЮК
ОКСАНА ОРИШКЕВИЧ — фортепіяновий супровід

Бенкет ведуть: ОЛЬГА ГНАТЕЙКО, МИРОСЛАВА ГРАБ

Вступ: від особи — $30.00, подружжя — $50.00.

Зголошення просимо надсилати до 20-го травня 1978 р., на адресу:
СУА, 108 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й. Тел. (212) 533-4646

Б-во кол. Вояків І. Української Дивізії УНА Станиця Ню Йорк

повідомляє, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ БРАТСТВА

відбудуться
в п'ятницю, 2 червня 1978 р., о год. 7-ій веч.
у власній Домівці УНДому, кім. ч. 31
140-142 Друга Авеню, НЮ ЙОРК, Н. Й.

Управа Станиці

Управа Т-ва Українських Інженерів Америки — Відділ у Філядельфії, Па.

запрошує Членів Товариства і Громадянство міста Філядельфії і околиці на

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

яка відбудеться
в суботу, 13 травня 1978 р., о год. 5-ій по пол.
в Домівці Т-ва, 4814 N. Broad вул., **у Філядельфії**

В ПРОГРАМІ ЗУСТРІЧІ:

- Доповідь інж. ЯРОСЛАВА ЗУБАЛЯ: „Проф. Борис Ю. Іваницький — основоположником української лісівницької науки".
- Доповідь інж. М. БОРЕЦЬКОГО: „Контроля занечищення довкілля на військових базах морської фльоти".

У перервах ПАНІ з КОМІТЕТУ будуть гостити присутніх чаєм, кавою і солодким.

УСВТ „Чорноморська Січ", Нюарк, Н. Дж.

запрошує на

ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ

Субота, 13-го травня 1978 р. (Напередодні Дня Матері)
в залі Українського Народного Дому
140 Проспект Авеню в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.

Оркестра: Вокально-інструментальний Ансамбль **„Зелене Жито"** з Філядельфії
Початок забави : 9:00 год. веч.

Резервація столиків: „ДНІПРО" — тел. (201) 373-8783

В часі перерви — роздача нагород із відбиванкового турніру СУАСТ-Схід, що відбудеться цього ж дня в залі Columbia High School у Мейплвуді, Н. Дж.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ чи
- КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

асиндентова грамота

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Детройті, Міш.

ділиться з Громадянством сумною вісткою про смерть визначного декламатора й соліста Капелі, бувшого артиста Полтавського Драматичного Театру, Харківської та Одеської Опери і Оперного Ансамблю сл. п. Богдана Пюрка

СЛ. П.

ІВАНА УМАНЦІВА

що відійшов у Вічність 1-го травня 1978 року, на 78-му році життя.

Капеля висловлює глибокий жаль по втраті свого члена та співчуття дружині Ірені і всім Друзям Покійного.

Хай буде Йому легка нерідна земля і вічна пам'ять в нашім народі.

„Тисячолітній шлях християнської України" в Оттаві

Під таким заголовком помістила Оттавська газета „Ди Сітізен" оголошення на сторінці концертів тижня з 1-го квітня ц. р. Оголошення прикрашене в горішньому лівому розі українською вишивкою і кленовим листком, а далі подана назва Товариства Українських Професіоналістів і Підприємців Оттави українською, англійською та французькою мовами, яке зорганізувало цей концерт. В рамках оголошення вміщена дуже репрезентативна знимка оперної зірки Галини Андреадіс меццо - сопрано Театру Кольон з Буенос Айресу. Концерт, виконаний артистами Корпорації „Української Опери, відбувся в Авдиторії Комерційної школи при вулиці Рочестер о год. 19.30. В програмі було подано арії, дуети, терцети, квартети, хори, балет, а в цілості це була музика з 12-ох українських опер, яка провадить слухача шляхом української культури від дохристиянських часів, часів прийняття християнства та аж до теперішнього розвитку на ниві християнської культури. В програмі також поміщено фотознімки артистів.

Сцену прикрашено мистецьким краєвидом, який переносив глядача в лісостепову давнину України.

Представлення України від Перуна і прийняття християнства, хоч складне, виконано дуже зворушливо. Ця сцена викликала переконання, що український народ з природи є глибоко - релігійний.

У кожного артиста відчувалася не тільки краса його голосу, а з голосом пливла і радість його душі. Обмаль місця, на жаль, не дозволяє поклонитися перед талантом поодиноких артистів. Їхній склад: Галина Андреадіс — меццо - поспрано; Лев Рейнарович — баритон; Марта Кокольська - Мусійчук — сопрано; Степан Шкафаровський — бас; Володимир Карпинич — баритон; Богдан Чаплинський — тенор; Тамара Лихолай — сопрано; Леонард Бедерів — тенор; Світлана Тонкошкур (Лана Тон) — сопрано; Оля Гірняк — сопрано; Роман Левицький — бас-баритон; Микола Голодик — баритон, а також талановитий скульптор; Сергій Казарян - Бондаренко — баритон; Маргарет Каміль - Козловська — сопрано; Усі вони, наші дорогі мистці, принесли оттавській громаді неописану радість та душевну і незабутню насолоду.

На окреме признання заслуговує гостинний виступ популярного танцювального ансамблю „Верховинців" при осередку СУМ-а ім. ген.-хор. Т. Чупринки з Ню Йорку, мистецьким керівником якого є Олег Генза — хореограф і організатор. Ансамбль СУМ-а в складі 14-ох осіб виказав надзвичайні таланти українського народу. Олег Генза — це мистець, який уміє показати живі картини танцювального мистецтва, в якому і дівчата і хлопці (найстаршому 18 років) дійшли до професійного рівня.

Усі присутні висловили своє захоплення і подяку з нагоди свята нескореної української нації та тисячоліття прийняття християнства бурхливими оплесками.

Степан Симко

ГАРВАРДСЬКА БІБЛІОТЕКА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

„Слухово-зорові матеріяли для студій української культури", після чого пані Марія Дзвенислава Кравців-Явна, виголосивши коротку згадку про свого світлої пам'яті батька Богдана, із цитатою зворушливого вірша про принесене з України „Євшан-зілля" на передачу його своїм дітям, вручила д-р Марії Ґросман оправлений один том (перший річник „присвяченого науці і штуці" журналу-місячника „Артистичний Вісник" з 1905-го року), як символ передачі Гарвардові прецінної збірки її батьків, Богдана і Неонілі Кравцевих.

Крім д-р Марії Ґросман, бібліотекаря для розвитку колекцій в бібліотеці Гарварду, подяку родині св. п. Богдана Кравцева за збірку склала ще пані Оксана Процик від Слов'янського відділу Гарвардської бібліотеки.

Церемонією-семінарем, в якій — крім родини св. п. Богдана Кравцева та згаданих учасників програми і співпрацівників Інституту, включно з проф. М. Богатюком із Сиракюз, взяло участь ще яких два десятки запрошених гостей, включно з місцевими парохами, проводив д-р Едвард Касинець.

A gift to the
Ukrainian Collections from
the Library of
BOHDAN AND NEONILA
KRAWCIW

Harvard College Library

Давнє „Екс Лібріс" Богдана Кравцева, що його виконав Яків Гніздовський та яке тепер, з відповідним відміченням Гарварду, приміщується на кожній із переданих Гарвардові книжок із збірки Б. Кравцева.

Прогулянка Округи СУА до Українського Музею

Ню Йорк, Н.Й. (М.С.) — Окружна Управа Союзу Українок Америки в Філядельфії під проводом енергійної голови Округи Наталії Даниленко зорганізувала в неділю, 9-го квітня ц.р. прогулянку до Українського Музею в Ню Йорку.

У передполудневих годинах прибуло 6-ма автобусами біля 200 осіб до будинку СУА-УККА, де приміщується Музей. Учасники прогулянки приїхали з таких місцевостей, як: Аллентавн і Бетлегем, Трентон, Філядельфія, Честер і Балтимор. Їх вітали голова Музею Олександра Різник, члени Управи Музею та членки Нюйоркських Відділів СУА під проводом голови Округи Олександри Кіршак.

Пояснення про музейну збірку і теперішню виставку „Традиційні мотиви в українських тканинах і вишивці", дали окремим групам прогулянки, програмова референтка Музею Любов Волинець і Марія Шуст, директорка Музею. Після кави і солодкого, що приготовили членки молодечого 104-го Відділу СУА, гості, оглянувши український „давн тавн", перейшли до Централі СУА, де їх вітала голова СУА Іванна Рожанковська. Тут висвітлено для окремих груп фільм Марка Перейми „Писанка" та прозірки з усіх етапів Музею, виставок і програм, які відбувалися в ньому.

Спільним обідом в ресторані Народного Дому, в часі якого промовляли голова Округи Філядельфії Наталія Даниленко, голова СУА Іванна Рожанковська і голова Округи Ню Йорку Олександра Кіршак, закінчено дуже вдалу і корисну спільну зустріч, яка у висліді дала декілька десяток нових членів Українського Музею.

Шахові першенства УСЦАК 1978

Згідно з обіжником ланкових шахів УСЦАК-Бориса Бачинського і д-ра Ореста Поповича, цьогорічні першенства шахістів-українців відбудуться в днях 27, 28 і 29 травня (Меморіял Дей Вікенд) в Торонті, в Українському Домі при 85-83 Крісті вулиці.

Господарем турніру є СТ „Україна" Торонто, що саме відзначує своє 30-річчя спортової діяльности.

Турнір проходитиме швайцарською системою: 40 тягів в перших 2-ох годинах і 20 тягів у наступних годинах.

Шахісти, що займуть перші 5 місць будуть нагороджені Трофеями, чотири з яких ще одержать відповідні фінансові нагороди.

В Проводі турніру працюють такі особи: інж. Степан Сеник-Березовський, інж. Теодор Грабовський, Євген Онищук та ланкові — Борис Бачинський і д-р Орест Попович.

Зголошення разом з вписовим 15 дол. від учасника і 7.50 дол. від юнаків треба висилати на адресу: Mr. Bohdan Nazarko, 6 Swordbill Dr., Isgington, Ontatio M9A 4V4, Canada. (о.т.)

Українська Католицька Церква в Україні і діяспорі

Під цією назвою відбувся 8-го квітня ц. р. в Ню Йорку черговий з'їзд мирян Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної УКЦеркви в ЗСА. В з'їзді мирян, що його скликала Крайова Управа і члени Ради Мирян, взяли участь миряни з Гантеру, Гартфорду, Бріджпорту, Гемпстеду, Елізабету, Детройту, Ірвінгтону, Кергонксону, Балтімору, Честеру, Філядельфії, Юнійону, Нюарку, Джерзі Ситі, Ню Йорку й інших місцевостей. Дальше віддалені Відділи від Ню Йорку, закрема на заході, переслали своє оправдання і висловили свої думки та суґестії на письмі.

Наради почато молитвою. З'їзд відкрив голова Крайової Управи ред. Василь Качмар, вітаючи мирян, які не пожаліли ні часу, ні труду, ні грошей і прибули на наради з'їзду мирян, щоби обговорити життьові проблеми нашої Церкви. Для керування нарадами обрано президію в складі: д-р Володимир Пушкар — голова, д-р Володимир Бачинський і Петро Войтович — заступники, Романа Гайда і Ярослав Ромах — секретарі.

Під час з'їзду виголошено три головні доповіді про ситуацію української Церкви під сучану пору в Україні і в діяспорі, а зокрема, про ситуацію в Англії. Йшлося про те, щоби мати перегляд цілости, щоби часом у змаганнях тут ми не забували Церкви Матері в Україні. Хоча Церква в Україні юридично зліквідована, але фактично вона живе у катакомбах. Про це пишуть не тільки в українських самвидавних матеріялах, але останньо також у литовському журналі „Ельта" за лютий 1978 р. подано за самвидавними матеріялами про Українську Католицьку Церкву, підкреслюючи, що вона має великі труднощі, бо її переслідують більше, як інші, але там же підкреслюється, що місцеве КҐБ само стверджує, що кожна дільниця у Львові має свого підпільного східнього обряду священика.

На тему „Українська Католицька Церква в Україні й сателітних державах" говорив ред. Василь Качмар. Він спершу обширніше зупинився над УКЦерквою в Людовій Польщі, підкреслюючи, що перемиська дієцезія є однією із найстарших. УКЦерква була і буде остоєю українського віруючого народу. При обговоренні доповідач подав циферні дані, відмічуючи скільки церков сьогодні є чинних, скільки передано для вжитку римо-католицькій польській церкві, скільки наших церков знищено, по яких не залишилось й знаку, а скільки передано для збереження як архітектурні пам'ятки для державної опіки. Крім того, промовець підкреслив, що багато цінностей з тих церков, як ікони, чаші, фелони й інші цінні речі з тих церков пограбовані. Навів випадок, що українці з Канади допомогли відбудувати церкву на Лемківщині в Команні, а коли вже церкву побудовано, польський уряд забрав і передав для користування польській православній автокефальній церкві. З приводу цього був процес і, звичайно, українська сторона програла. В Польщі існує великий шовінізм. Відрадним явищем є те, що незалежно від усього у нашій Церкві в Польщі є покликання. Єдиний чин о.о. Василіян, який є у Варшаві, змінив календар. У дальшому прелеґент згадав ситуацію на Закарпатті. Коли всі наші священики вже були на засланні, то большевики звернулись до Владики Ромжі, щоби він підчинився московському патріярхові Алєксєєві і зірвав з Римом, якщо він це вчинить — всі священики будуть звільнені з заслання. Очевидно, Владика Ромжа не погодився і його дальша доля відома; большевики „заінсценізували" випадок — на віз, яким їхав Владика Ромжа, наїхало авто КҐБістів і його потовкло. Владика Ромжа помер у шпиталі. Ред. Качмар також згадав про нашу Церкву в Румунії і Югославії. В Румунії наша Церква зовсім не існує, а в Югославії знаходиться ще в найкращій ситуації. В дальшому він зупинився над нашою Церквою в Україні, підкреслюючи факт, що хоча юридично нашу Церкву большевики зліквідували, але фактично вона існує і має свою ієрархію. При цьому наводив низку фактів, згадуючи і цитуючи самвидавні матеріяли і листи з України, в яких підкреслюється існування катакомбної Церкви.

Д-р Роман Осінчук говорив про Українську Церкву в діяспорі. Він розгорнув широку панораму нашої Церкви в цілій діяспорі. Провів аналізу обставин Української Церкви поза межами батьківщини. Як поставала наша Церква тут, на північному континенті Америки, які переходила періоди та як наш народ дорожив своєю Церквою, підкресливши, що доля сприяла розбудові нашої Церкви. Поява на волі Блаженнішого Верховного Архиєпископа, а тепер Патріярха Йосифа була для нашої Церкви спасенням. Ми ще дотепер не зуміли належно оцінити велетенського вкладу для нашої Церкви Блаженнішого Йосифа. Підкінець д-р Осінчук подав низку окремих точок, які належало б провести в життя для пожвавлення і поширення зорганізованого мирянського руху, а крім цього, ми повинні застановитись і започаткувати діялог — розмови з нашими братами православними.

Про ситуацію вітки нашої Помісної УКЦеркви на терені Великої Британії говорив Микола Галів.

Виголошені доповіді дали широке тло до дискусій. На жаль, дискусія не відбулась, як було передбачено, бо її зведено до формальних справ.

Під кінець д-р Володимир Пушкар подав коротку інформацію про журнал „Патріярхат", а Дарія Кузик — інформацію про Інформаційну Референтуру. Прийнято резолюції, і відмовленням молитви закінчено з'їзд мирян.

М. Галів

Д-ра О. Соколишина обрано головою Відділу ООЧСУ в Асторії

Асторія, Н. Й. — У висліді Загальних Зборів 35-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України, які відбулися тут в неділю, 9-го квітня ц. р. в Домі СУМА і якими проводила Президія в складі ред. Левенець — голова, П. Бурик — секретар і д-р О. Соколишин — почесний член, — було обрано нову Управу Відділу на 1978-79 рік, яку очолив суспільно - громадський діяч, член НТЦ, ГУ ООЧСУ, Бібліотечного Товариства та інших організацій д-р Олександер Соколишин. Крем нього до Управи увійшли ще: Ярослав Воловодюк — заступник голови, Петро Бурек — секретар, Теодор Байко — касир, Василь Наум — культ - освітній референт, ред. В. Левенець — референт преси і інформації, Василь Коваль — господарський референт і бібліотекар, Михайло Рудик, Петро Подоляк, Осип Коваль, Мирослав Сєнтий і Михайло Шкіра — члени Управи; до Контрольної комісії були обрані: д-р Володимир Савчак — голова, Іван Вітюк і Василь Піх — члени.

Зі звіту голови і референтів приявні на Зборах довідались, що 35-ий Відділ був активний на усіх відтинках суспільно - громадського і політичного життя. Не було дослівно ні однієї події — свята, академії, річниці, демонстрації, пікетування тощо, щоб у ній не брали участи члени Відділу ООЧСУ, які також активізувалися на зовнішньо - політичному відтинку, піддержуючи тим самим усі політичні акції, ініційовані ГУ ООЧСУ, АБН-ом чи УККА. Василь Наум окремо склав звіт з Коляди на Визвольних Фонд, яка принесла суму 2.607 долярів і подякував усім тим, які активно брали участь у збірці. Після звіту Контрольної комісії, що його склав д-р В. Савчак, коротке слово привіту від ГУ ООЧСУ виголосив д-р О. Соколишин, який був офіційним репрезентантом Централі. Він, зокрема, висловив признання Відділові за допильнування усіх справ і суспільну працю, яка до певної міри активізувала цілу громаду. Коротенькі привіти склали ще пані Марія Нестерчук від ГУ і Відділу ОЖ ОЧСУ, Осип Галатин — Управи Осередку СУМА, д-р О. Соколишин — Тижня Поневолених Націй, М. Сєнтий — 53-го Відділу УНПомочі і М. Хоманчук від Б-ва св. Миколая — 5-го Відділу УНСоюзу.

Підготовою листи Управи 35-го Відділу ООЧСУ займалася Номінаційна комісія в особах: М. Сєнтий, Т. Байко і В. Коваль. Дискусією і побажаннями до праці Управи, заключним словом новообраного голови та піснею „Не пора, не пора" було закінчено ці спокійні і ділові Загальні Збори Відділу ООЧСУ.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Увага! Вже появилася двомовна збірка вибраних творів Увага
ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА
„ҐРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ"
в українському оригіналі та англійському перекладі
Андрія М. Фр.-Чировського
Книжка ілюстрована мистецькими рисунками
Мотрі Ходновської
144 сторінок. Люксусове видання, на кредовому папері
Ціна 5.00 дол. з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку
Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ"
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

УВАГА! УВАГА!
Вже появилися друком два преважливі історичні документи:
„Денник Начальної Команди УГА" і суд над генералом М. Тарнавським
DIARY OF THE SUPREME COMMAND OF THE UKRAINIAN GALICIAN ARMY
Сторінок 326 тверда оправа. Ціна 10.00 дол.
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи 0.75 центів на кошти пересилки.
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

East Hanover, N.J.
1-род. дім (ranch), будований на замовлення тому 8 років, 7 просторих кімнат, центральне охолодження, радієво міжкімнатна комунікація, модер. купальний басейн, площа 120 x 160. Вигідний доступ до головних доріг. Ціна знижена для скорого продажу через родинні обставини — $100,000.
ROMAN RYCHOK
REALTOR
1339 Springfield Avenue
Irvington N.J. 07111
(201) 373-6434
або веч. Р. КАНЮКА
(201) 687-3146

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"
Повідомляємо всі організації і поодинокі особи,
ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ
ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.
Окремих листів в тій справі не буде відписуватися.

МИКОЛА ПОНЕДІЛОК
„ДИВО В РЕШЕТІ"
Оповідання — нариси — промови
13 ілюстрацій Галини Мазепи
Редакція і передмова: Юрій Кленовий
352 сторінки, брошурована оправа
Ціна $6.95
поштова оплата ..... .35
Книжку можна набути в кожній книгарні, або пишіть на адресу головного складу:
UKRAINIAN BOOK STORE
P.O. Box 1640 10207 - 97th St.
Edmonton, Alberta, Canada T5J 2N9

ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ; РІДКІСНІ ВИДАННЯ!
Андрій Яковлів: „ДОГОВІР БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1654 р." $2.00
Микола Ковалевський: „ПРИ ДЖЕРЕЛАХ БОРОТЬБИ" — мемуари 3.50
Авраам Шіфрін: „У СОВЄТСЬКІЙ КАТІВНІ". Із свідчень політв'язня 1.50
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

УВАГА! УВАГА!
Новинка на книгарських полицях!
ВОЛОДИМИР ЯНІВ
ЖИТТЯ
4-та книга лірики
Портрет автора — ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
В книжці 30 ілюстрацій ГАЛИНИ МАЗЕПИ
Сторін — 120. Ціна — 5.00 дол. (з пересилкою)
КНИЖКА ЗУСТРІЛАСЯ З ВИСОКОЮ ОЦІНКОЮ КРИТИКИ!
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

Цінний дарунок
Енциклопедія — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!
• Подбайте, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова
Енциклопедія України
В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ
UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA
Том 1-ий $45.00 ← ЦІНА → Том 2-ий $60.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить $94.50
Тут відтяти і разом з чеком або поштовим переказом (М.О.) вислати на адресу:
To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303
Прошу вислати:
☐ Том 1. — $45.00
☐ Том 2. — $60.00
☐ Оба томи — $94.50
В долученню пересилаю (чек, М.О.) дол. _____
і прошу вислати на адресу:
Name:
No. Street
City State Zip Code

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
Для висилки Рідним до Краю: нитки ДМЦ, хустини — це найбільш поплатне.

HELP WANTED — FEMALE
NEED DAY WORKERS
Live ins, for good jobs, in good homes. Good salary.
Call (201) 763-0707
between 1 p.m. — 5 p.m.
Tuesday — Saturday

Найкраще місце на прийняття, бенкети, ім'янини, хрестини, товариські зустрічі, поминки і на всі нагоди —
HOLIDAY INN of Somerville
US Route 22 (E. Bound)
BRIDGEWATER, N.J. 08807
• Тел. (201) 526-9500, в українській мові 201-526-1866
• Власник українець та під українським зарядом.

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
CYPRESS HILLS MONUMENTS
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (212) AP 7-2332

HELP WANTED
ПОШУКУЄМО УКРАЇНКУ-ЖІНКУ
до опіки над одно-річною дитиною. Крім оплати, включаємо приватну кімнату з лазничкою і харч. Прошу телефонувати вечорами на число (201) 297-5358

FUNERAL DIRECTORS
ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
801 Springfied Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555